

Tööliste Hääl

Eestimaa Töölisühingute Keskliidu häälkandja

Nr. 6

Juuni 1929

11 aastakäik

Tellimise hind postiga:
 Aastas 120 senti
 6 kuu peale 60 "
 3 " " 30 "
 1 " " 10 "
 Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja ametiühingud.

Ilmub 1 kord kuus.
 Adress: Tallinn, W. Pärnu mnt. 31.
Üksik nummer 10 senti.

Kuulutuste hinnad:
 1 lehekülj 20. kr
 1/2 " 10 "
 1/4 " 6 "
 1/8 " 3 "
 Teksti ees ja tekstis —
 50% kallim.

Sisukord: 1) Mida ootavad ametiühingud uuel riigikogult. 2) —s. Rõõmustaw ettepanek. 3) Sisemine võitlus Soome ametiühinguis. 4) H. M.: Järeletegemise väärt algatus. 5) Võitlus ametiühingute vastu. 6) R. A. L. juhatuses koosolek. 7) R. A. L. nõukogu koosolekult. 8) Töölisele kindlustatuga suvipuhkus. 9) Töölise puhkeaeg erimail. 10) H. Martinson: Ametiühingulisest liikumisest Poolas. 11) H. Martinson: Poola ametiühingute juubelikongress. 12) Kümme käsku ettewõtjaile. 13) Sa pead sa ise olema. 14) Rahvusvaheliselt töökonverentsilt. 15) Protest Leedu terrori vastu. 16) Teateid sise- ja välismaalt.

Mida ootavad ametiühingud uuel riigikogult.

Teostatagu see, mis juba tunnustust leidnud.

Aega ja võimalust jaks jatkub.

Uue riigikogu koosseis on lõpulikult jelnunud. Parem- ja paremitiib said kumbki ühe koha juure, kuna ka keskrühmades tuli toime mõningaid ümberpaigutusi. Aga kõik need muudatused riigikogu rühmades pole nii mõõduandvad, et nad suudaksid tuua jõudude vahelkorras nihkumist paremale või paremale poole. Pilt üldiselt jääb endiseks.

Mida mõiksid siis ametiühingud, organiseeritud töölistond oodata neljandalt riigikogult? Mille teostamist on nad õigustatud nõudma, ilma et nad tarwitaksid karta sattumast tühjate töötajate, fantaasjõude kilda?

Vastus nendele küsimustele on eelnevalt teataval määral uue koalitsiooni. Pole kahtlust: peaks jääma praegune valitsus, või vähemalt koalitsioon praegustest rühmadest jotsiaalpoliitilise rühma juhtimisel, siis jatkataks jeda tööd, mida kolmanda riigikogu lõppedes ei suudetud ära teha. Aga veel enam: oleme arvanud, et koalitsiooni programmi jotsiaalpoliitilist ala suudetaks ehk veelgi laiendada, kuna neljandal riigikogul on ju aega juurema hulga küsimuste arutamiseks ja teostamiseks. Seejarguse koalitsiooni juures

suudetaks jactuataada koalitsiooni, mida võimaldab neljanda riigikogu rühmade jõudude vahelkorrad. Seepärast peaks organiseeritud töölistonna poolehoid seejargusele koalitsioonile olema juba ette kindlustatud.

Seisame aga valitsuse ja koalitsiooni vahetuise paratamatuse ees, siis muutuvad väljawaated halvemaks. Mitte ainult et ei laendata siis töötava jotsiaalpoliitilist osa, vaid nii mõnigi praeguse valitsuse hea algatus peab jääma ootama „paremaid aegu“.

Kuid arvestades keskerakondade walimiseelsete töotustega, mil nad püüdisid olla üks-teisest edumeelsemad, radikaalsemad ja tegu-wõimjamad, on ametiühingud täiesti õigustatud neilt nõudma vähemalt nende seaduste läbiwiimist, mis praeguse valitsuse, jee tähendab — ka keskrühmade eneste poolt tunnustatud ja 3. riigikogule juba esitatud. Oja neist seadustest on wastawates komisjonides (mõned isegi kahes kom.) läbiarutatud ja üldkoosolekult jooks kiipjeks tehtud. Nende wastuwõtmine ei tohiks tekitada enam mingit raskust, ega nad nõua ka mingit põhjalikumast kaalumist.

Seejuguuste jeaduste efinnäs olgu nime-
tatu

haiguskindlustusjeadust.

Juba kümme aastat on meie rahwaesin-
dused arutanud uut haiguskindlustuse kor-
raldust, igat värvi ja meelusega valitjused
on oma deklaratsioonides rõhutanud selle
tarvilikkust ning meil enestel on aega olnud
põhjaltikult jälgida ja uurida haiguskindlus-
tuse arenemist mujal maailmas. Kas ei
oleks siis tõesti aeg ilmlopmatute arutuste
ning targutuste juurest minna üle tegudele.

Kolmanda riigikogu sotsiaalkomisjon wõt-
tis wastu selle jeaduse täies ulatuses ja ta
jeifis pikemat aega juba riigikogu päewakor-
raski. Wäited poolt ja wastu kaaluti läbi
ning leiti võimaliku olewat peale põllutöö-
liste ja teatava liigi meremeeste wiia kõif
palgatööst elawad inimesed haiguskindlus-
tuse alla. Muus osas jäeti üldjoontes maks-
ma senine kord. Seadus niijugusel kujul
leiti wastuwõetaw olewat meie praeguse ma-
jandusliku olukorra juures.

Wahpeal ei ole meie majanduslikus elus
olnud mingijuguseid suuri wapustusi ja
muudatusi, mis sunniksid ümberhindama
weebruari-märtsis wastuwõetud seijukohti.

Küll peame aga rõhutama selle jeaduse
rutulikkuse kaitjeks weel üht wäidet. Waada-
tes haigekasja liikmete arwu liikumist, näeme
et alates 1919. aastast kuni 1927. aastani jee
alataja tõuseb ja õige tuntawalt. Tõus ole-
nes uute haigekasjade asutamistest ja wäikes-
te ettevõtete olemasolewate kasjade alla ar-
wamistest. (Täpseid statistilisi andmeid pole
mul kahjuks praegu käepärast.) 1927. aas-
tast peale tuleb seijak, isegi wäike langus.
Maksjewe jeadus on, nähtawasti maksimaal-
selt äraasutatud — edasiminekut enam pole!
Ent kahjaastajest seijakust peaks küllalt jat-
kuma, et alata uut rühkimist edasi.

Teine jeadus, mis ei nõua ettevõtetelt
ega rahwamajanduselt mingijuguseid üle-
jõukäiwaid kulusid, mis aga tarwilik õigus-
liikkude wahekorjade korraldamisteks, on

tööliswanemate jeadus.

Praeguse walitjuse ajal töötas wälja
Sotsiaalministeerium selle jeaduse kahes
wariandis, üks kaugemaleulataw, mille alu-
sel pidid laienema tööliswanemate nõuko-
gude õigused ja teine, mis piirdus ainult
sanctifiooni andmisega olemasolewale töölis-
wanemate instituudi korraldusele.

Organiseeritud töölisfond on õigustatud
nõudma, et neljas riigikogu wõtaks wastu
wähemalt teise wariandi ja kõrwaldaks sel-

lega need alalised arujaamatused, mis leia-
wad praegu tööstuses aset tänu senimaks-
wale puudulikule ja ebatäpsele määrusele.

Pikemat aega püüib päewakorral ka

töwaja korraldamise jeadus.

Meil on ikka weel tugew wool Washing-
toni 8-tunnilise tööpäewa konwentsiooni
wastu. Ja, peab tunnistama, neil wastas-
tel ei puudu wormiliselt õige kaaluw wäide:
miks pole tööstuslikud suurriigid, nagu
Inglismaa j. t. jeda weel ratifitseerinud.
Aga kui konwentsiooni on sel ettekäändel ras-
ke läbi wiia, siis ei peaks ometi mingit põh-
just olema töwaja jeadusele wastu
waidelda. Seft kui juba wõetakse Inglis-
maalt eeskujul, siis miks mitte jelleski: seal
aga on tegelikult tööstuses teostatud ammu
juba 8-tunniline tööpäew. Neil motiwwidel
peaks uus riigikogu wastu wõtma sotsiaal-
ministeeriumi poolt esitatud eelndu.

Wene ajast oleme pärinud

õnnetusjuhtumiste wastu finnitamise jeaduse,

mille pea puuduseks jee, et töölijed on suru-
tud täiesti eemale selle finnitusharu juhti-
misest. Kõikide finnitussummade üle walit-
sewad ettemõtjad, kes loomulikult püüawad
igat õnnetusjuhtust jeletada nii, et finnitus-
seltsil ei tarwitjeks maksta töölijele. Samuti
on nende wahekorad haigekasjadega halb ning
finnitusseltside protsesside real ei tule lõppu.
See asi nõuab hädapärast korraldamist ning
meie ei ekfi wiist palju, kui ütleme, et tubli
portsjon arujaamatusi ja alalisi kohtuskäi-
misi jääb ära, kui jeadusega antakse wõima-
lus ka töölijel oma efindajate kaudu wõtta
osa õnnetusjuhtumiste wastu kindlustamise
juhtimisest. Seega jeadus ei nõua ei riigilt,
ettemõtjatele ega ühiskonnalt mingijuguseid
ülejaamatuid kulusid ja on jellepärast kas
wõi tänapäewal teostataw. Wastaw eelndu
on sotsiaalministeeriumil walmis, nii et ka
selle kofkujeadmise peale ei kulu enam aega.

Wõõdunud juwel wõttis rahwuswaheline
töötöimkonna konwents Genfis wastu

palga alamäärana konwentsiooni.

Seni seijab jee alles ratifitseerimata.
Meie awaldame lootust, et neljas riigikogu
jeda teeb. Ei peaks jee aga mitte sündima,
siis oleme õigustatud nõudma wähemalt pa-
hatahtliku tööliste ekspluateerimise wastu
wõitlemise jeaduse maksmapanemist, mis
sotsiaalministeeriumis ka juba walmis. See
jeadus wõtab wõimaluse hättajäänud inimesi

muuta armuta väljakurnamise ohwriks ühiskute jüdametunnistujeta ahnitsejate poolt.

Kõikide nende seaduste teostamine ei käi üle meie majandusliku jõu, põhimõttelikult on nad keskrühmade poolt praeguse koalitsiooni päevil tunnustamist leidnud ja sellepärast, kui need rühmad tahavad pidada auksalt finni lord wõdetud seisukohtadest, siis peavad nad wõimaldama ka neid seadusi läbi wiia. Reegi selle all ei kannata, küll wõidab aga ühiskond, üldsus, kui ta majanduslikult kõige nõrgema osa — tööliiskonna olukord muutub wähe kindlamaks.

Kuid on weel üks küsimus, mille ametiühingud tänawu esmafordiselt peavad esitama täies ulatuses riigikogule. Sa see on nimelt

tööliste haridusliidu toetus.

Meie ei taha salata, ka seni on riiklikudest summadest ühiskud tööliiskultuurilised organisatsioonid saanud teatawaid toetusi,

aga ainult ka ühiskud. Ametiühingulise keskliidu eelmine kongreis pani aluse juurele tööliste haridusliidule, millel määratud ülesanded tulewitus. Aga kui juba jõumate kättide haridusliied ettevõtted ei junda ilma riiklikkude toetusteta läbi saada, kuidas wõiks jeda siis kehmade tööliste organisatsioon. Sellepärast on ametiühingud õigustatud nõudma neljandalt riigikogult regulaarset toetust oma kultuurilise tegewuse arendamiseks. Wõetagu meil eeskjuu teisest riikidest, kas wõi Soomest ja Lätiist, kus otse sotsiaalpoliitiiistes hirmides peetakse tarwilikuks toetada tööliisklassi hariduslikke ettevõtteid.

Need on wäikesed, täiesti reaalsed ja fiiresti teostatawad nõudmised. Wõendagu nüüd keskrühmad, kelle hääletajate hulgas kahtlemata tubli protsent palgalisi inimesi, et nad kõepoolist tahawad tegelikult aidata kaasa, et läbi wiia meie riiklikule kandejõule wastawaid uuendusi.

6. VI. 29.

— 5.

Rõõmustaw ettepanek.

Washington liitub Amsterdamiga?

Teatavasti on Amsterdamis asuw Rahwuswaheline Ametiühingute Liit koondanud enese ümber juurema osa maailma ametiühingutest. Sinna kuuluvad ka kõikide Euroopa tööstuslikkude riikide ametiühingulised liidud. Minuene juurtööstuslik riik maailmas, mille ametiühingud sõjast saadid sehwawad eemal — on Ameerika ühiriigid. Küll on Rahwuswaheline Ametiühinguline Liit mitmel puhul pidanud sealse Liiduga läbirääkimisi, ameeriklased on külalistena wõtnud osa Rahw. Am. Liidu kongressidest, ühiskud suuremad keskliidud, nagu Saksa j. t. on wõtnud ette külastäike Ameerikasse, kuid seni pole need annud tagajärgi. Ameerika ametiühingud ei pidanud tarwilikuks astuda R. A. Liitu.

Sa nüüd korraga saabus 3. juunil Washingtonist järgmine teade:

„Ameerika Tööliste Liidu abijuhataja Woll saatis pikema märgukirja, kus teeb ettepaneku ajutada uut rahwuswahelist ametiühingute liitu, mis koosneks Ameerikalikust Ametiühingute Liidust ja Rahwuswahelisest Ametiühingute Liidust, wäljaarwatud ainult Nõukogude Wene ametiühingud (mis teatavasti ei kuulugi R. A. Liitu). Woll juhib tähelepanu weel sellele, et ta ettepanek

tahtwat mõjuda kaasa ametiühingulisele liikumisele ja ühtlasi kaitssta Ameerika tööliiskumist Euroopa mõjuft.“

Nii liihite telegrammiline tekst. Esimesel pilgul ei saa hästi aru, kas tuleb see ettepanek ijelikult Woll'i poolt, wõi toimib ta Ameerika Ametiühingulise Liidu otjuse põhjal. Samuti jääb segaseks, mida ta mõtleb „Euroopa mõju“ all.

Aga olgu kuis tahes, tähtis on juba see, et algatus jedakorda tuleb Ameerika poolt, mis annab põhjuft loota kõige paremat.

Sa oligi ka wiimane aeg teha lõppu neile arusaamatustele, mis ei wõimaldanud ulatada üksteisele kätt wõimsatel töölisorganisatsioonidel kahelpool „Suurt Lompi“. Euroopa ja Ameerika majanduslikud sidemed on pärast ilmaõda kõwasti kaswanud, dieti Euroopa on sattunud teatavasse rippumusse Ameerikast, ühiskud Ameerika rahamehed ja töösturid haaranwad Euroopa mandriil enese kätte termed tööstusharud, investeeriwad mõnedesse ettevõtetesse juuri kapitale — see kõik ei jäta arweldamata mõju ka Ameerika tööliste peale. Peaks Ameerika kapital juurima jaada odawamat tööjõudu Euroopas, siis ei jäe see mõjuta ka Ameerika tööliste palgale. Seda nähtawasti

arvabki Woll „Euroopa mõju“ all. Kui nii, siis on tal täielik õigus ja ainus abinõu jee-
juguse palga allarahumise vastu on mõle-
ma ilmajao ametiühingute tihe koostööta-
mine.

Teatava eeltöö selleks on teinud Ameerika mõnede kutseharude ametiühingud, kes kuuluvad juba Rahvusvaheliste Kutsefretariaatide hulka. Meile peab rüüid järgnema kogu maa Ametiühingute Liit.

Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu nõukogu, otsekuu aimates Ameerika sellimeeste joowi, olgugi võtnud tuleval aastal

Stokholmis ärapeatava R. Ametiühingute Liidu kongressi päevakorda Ameerika ametiühingutega koostöötamise küsimuse. Mis moel see liitumine teostatakse, kas astuvad ameeriklased lihtjalt R. M. Liidu liikmeks, või leitakse mingi uus alalise koostöötamise viis, see ei ole praegu tähtis, jeda enam, et veel on aega küllalt teha ettevalmistusi lõpuliikluse otsustamiseks. Otsustava tähtsusega on ikki see juba, kui kogu maailma wabaametiühinguline liikumine lõpuks ometi koondub ja leiab võimaluse ühiseks tööks.

—s.

Sisemine wõitlus Soome ametiühinguis.

Kommunistlik ollus wiimasel kongressil ülekaalus.

Asuti hoolimatult wälja tõrjuma teisiti mõtlejaid.

Soome ametiühingute kongressil, mis peeti mai keskkel Helsingis, oli ette näha teatavat pinemat meeleolu, sest wahetord jotsiaalidemokraatide ja kommunistliku olluse wahel oli wiimasel ajal äärmiselt terawaks läinud, mistõttu isegi lõhenemine oleks wõinud paratamatult jaada. Wastolud on siingi peaaesjalikult poliitilist laadi, nagu igal pool, kus kommunistid katsumad ametiühinguid raendada oma parteipoliitilise wantri ette. Seda näitas küllalt selgelt kongressi käik, mis tõepoolest oli täis pinemat meeleolu ja kus kordumalt töö tuli katkestada selleks, et võimaldada rühmadele seisukohti wõtta, mille tõttu kongress kestis pea terve nädala.

Kongressil on nüüidki kommunistid enamuses, nagu eelmiselgi kongressil. Kuna jüs aga korda läks kokkulepet saamutada ja Liidu juhatusse walida sellestõttu mõlema woolu esitajaid, kasutasid kommunistid tnanawusel kongressil oma häälte ülekaalu ja jurusid kõrwale kõik need, kes ei olnud päri nende tegewusega. Et see nii oleks olnud just ametiühingulise enamuse kahtmine, ei saa wõlba, sest sealgi tarwitati saadikute walimisel ja üldise enamuse eneste kätte saamiseks ja kindlustamiseks wäga mitmesuguseid erilisi wõtteid.

Teiselt poolt tegid ka jotsiaaldemokraadid energilist kihutus- ja selgitustööd, et kindlustada rahulikku ja tõhst ametiühingulist tööd. Wäljades kohtades, kus mõlemad pooled pole ühetegewused, oli see tegewus eriti hoogne.

Kuigi kongress wäljelt ja omalt kasapinnalt oli kaugel kultuurilijem, kui kaawer-

laste ulespidamine meie ametiühingute kongressil, libisesid Soome kongressilgi läbirääkimised wälja jagedasti päewakorraol oleva küsimuse juurest poliitiliste woielusküsimuste pinnale. Kommunistlik enamus jurus läbi mitu resolutsiooni jotsialistide wastu ja wõttis üldiselt puhtkommunistliku joone, kuigi selge oli, et pärast sarnaseid sarnme küsitawaks saab senine koostöö. Sellest aga ei hoolitud.

Peahuwi koondus kongressil kahtlemata järgmise kolme küsimuse ümber: rahvuswahelised suhted, parteipoliitiline erapooletus ja Kopenhageni konverentzi otjus koostöö kohta Wenemaa ametiühingutega. Rahus esimeses küsimuses jäadi wormilijelt endistele seisukohtadele: rahvuswahelise ühinemise küsimuses liikati tagasi jotsialistide ettepanek R. M. Liiduga ühinemise kohta, aga ka Wrofininterniga ühinemist ei otsustatud. Jäädakse wormilijelt endiselt iseseiswaks. Ka parteipoliitika suhtes rõhutati endiselt erapooletust, kuna tegelikult kommunistlik wool harilikult jellele ristis wastu toimetab ja ametiühinguid just parteipoliitikaske üjub.

Wastastituse koostöö asjus Soome, Norra ja Wene ametiühingute wahel, wõeti küll wastu Kopenhageni konverentzi pooldaw seisukoht, kuid ei asuta jeda tegelikult teostama.

Kuna kongressil järjekindlalt kõik jotsiaaldemokraatide ettepanekud läbi kukutati, ei lastnud senised juhatusse liikmed jotsiaaldemokraatide hulgast endid enam uude juhatusse walida.

Kas sarnaste wahetordade ja talitamise

juures forda lähed ka tulewikus alles hoida ametiühingulist ühtlust, mida seni mõlemad pooled tarwilikult peavad, on praegu watajane ennustada, sest kommunistid on waherorrad niivõrd terawaks ajanud, et küllalt on wäljast wahetuhtumiseft jelleks, et ääreni täidetud karikat panna ülewoolama.

Uga kommunistide enestegi keskel pole ühtmeelt. Uues Riidu juhatuses on faks

woolu, kes üksteisega terawas mõitluses. Seni näikse neid ühendawat ja koos hoidwat ühine tahe — jotsiaalidemokraate ametiühingulist hoopis wälja liida.

Sotsiaalidemokraatide poolt esaldatud seisukohtadest on näha, et nad kõige jelle peale waatamata tahawad wähemalt esialgu oma jalgitustööd jatkata praeguse organiatsiooni piirides ja raamides.

Järeldagemise wäärt algatus.

Nahatöölised omaabi korraldamas.

Tallinna Nahatööliste Ametiühing, kelle liikmete enamus koosneb wäiketöökodades töötawatest käsitöölisest, kes mingisuguse haiguskindlustuse seaduse alla ei kuulu, on rea arstidega lepingu sõlminud, mille järele need kohustuvad ühingu liikmeid, samuti ka nende perekonnaliikmeid arstima riigiteenijate tariifide alusel, mis harilikest arsti tasust ligemale 50% odavam tuleb. Arsti juure minnes tuleb esitada liikmeraamat ja arsti nõudmise peale ka isikutunnistus.

Perekonnaliikmeks loetakse: naine, ema, isa ja lapsed alla 18 aasta, need peawad aga liikmeraamatusse ülesmürgitud olema ühingu juhatusel poolt.

Odavam arstiabi saamise juures ei ole makswad need liikmeraamatud, mille järele liikmemaks üle kolme kuu diendamata.

Leping on sõlmitud järgmiste arstidega:

Suu- ja haawahaigused.

Dr. G. R o s s m a n n, W. Riiva t. 24.
Dr. Bruno W a h t r i k, Simoni t. 15.

Lastehaigused.

Dr. A. P a a n e, S. Koosikrantsi t. 10.
Dr. August R o s s m a n n, W. Tartu maant. 2.

Raistehaigused ja sünnitusabi.

Dr. Wiktor R r u u l, kliinik, emade nõuandekoht, Kaupmehe t. 17.

Närwi- ja waimuhaigused.

Dr. A. L e l l e p, Wana-Posti t. 7.
Dr. W. L i n d b e r g, W. Pärnu mnt. 7.

Silmahaigused.

Dr. T a u m i, Dinkri t. 3.
Dr. S. S a n s j o n, S. Koosikrantsi t. 15.

Sisehaigused.

Dr. Th. A s u, S. Koosikrantsi t. 15.
Dr. S. S o l d, W. Pärnu maant. 8.

Pöie-, sugu- ja nahahaigused.

Dr. M. T ö n i s j o n, Sarju t. 30.
Dr. Alma A s t, Kopli t. 4.
Dr. S. P i i s k o p, Sarju t. 26.

Kõrwa-, kurgu- ja ninahaigused.

Dr. T a t s i k o w, Dinkri t. 2.
Dr. K r a w s e, Pikk t. 36.
Dr. B r a s c h e, Kiiuüli t. 14.

Sambaarstid.

R i n k m a n n, Katastaeu t. 4.
M o o r m a n n, W. Tartu maant. 27.

*

Tartu Nahatööliste ühingu oli sarnane leping juba warem sõlmitud. Müüid on ka Tallinnas ühingu liigetel võimalik odavamalt arstiabi saada. See on samm edasi meie ametiühingulises omaabi korralduses.

See on otjekohene kasu Nahatööliste Ametiühingu liigetele ja ei wõi keegi enam jelle wäitega wälja tulla, et ametiühing temale midagi ei anna, nagu meil jagedasti kuulda on.

Mida juurem, tugewam ametiühing, seda enam wõib ta liikmetele abiks olla.

S. M.

Tartu Töölisühingute Keskliidu suweaed awati laupäewal, 1. juunil. Kuigi ilm wihtmane ja kõle oli, ilmus siiski awamispeole 200 inimese ümber. Suweaed asub ametiühingute kodu juures, Tähe t. 13.

Tartu Töölisühingute Keskliidu asjaajamise tunnid

on pühapäewiti kellal 10—12, esmaspäewiti kellal 8—10, neljapäewiti kellal 6—7.30. Keskliidu telefon on 1-55.

Wõitlus ametiühingute vastu.

Kommunistide uus taktika.

Ametiühingute asemele—organiseerimatu hulk.

Saksa kommunistide hiljutisel kongressil käsitati muu seas ka jamaft teemi, kui: majanduswõitlus ja rewolutsiooniline ametiühingute taktika.

See järjekordne „uus taktika“ lähtub eeldusest, nagu oleks „ametiühingute bürokraatia“ lõlminud lepingu ettemõtjatega töölisklassi allabeitmiseks. Selle omapärase wäite põhjenduseks tuuakse ette, nagu ei pooldaks ametiühingute tegelased otsekohesest wõitlusest, waid on kollektiivlepingute ja wahelkohutute poolt.

Rewolutsioonilise taktika mehed (kommunistid) tahawat aga (nii kõneldi kongressil) arendada iga konflikti töölilste ja ettemõtjate wahel, arendada wõitluseks, hoolimata üldisest majanduspoliitilisest olukorrast, ja sellest wõitlusest siis teha poliitilist wõitlust.

Ja kui siis wõitlus peakski lõppema õnnetult töölilstele, siis tähendawat see töölisklassile wähemalt wõitluskogetust.

Töölilste majandusliku wõitluse juhtimist ei tohtawat mitte jätta ametiühingute kätte, waid selleks tulla luua ettemõtjates „wõitluskomiteed“, millised endid toetaksid mitte ametiühingute wõi organiseeritud tööliskonna jõule, waid otse selle wastu—organiseerimata töölilstele, isegi töötatöölilstele. Sellega ühenduses tulla osalisi streike iga hinna eest arendada üldstreikideks, millised lõpeks wiimad üldwõitlusele.

Rõhutatatakse weel kord, et ei ole tähtis mitte niipalju töölilste palgaolude ja töötingimuste parandamine, waid „wõitluse“ kaudu olewat waja organiseerimata töölilste klassiteadwust arendada ja seega eeldusi luua rewolutsiooniliseks wõitluseks. Kuudas just organiseerimata hulkade abil, kellel pealegi pole mingisugust ainelist toetust, selja taga,

nagu jeda pakuwad tugewad ametiühingud oma liikmeile, klassiteadwust saab arendada, see jäetakse muidugi targu ütle mata.

See „uus taktika“ pole ju siuliselt midagi muud, kui jündikalistis-anarhistlikkude meetodite uuesti üleswõtmine, kuigi see nüüd sünnib uue kommunistliku lipu all. Ja kui need wõtted senisel kirjul on kõrwale heidetud, siis ei päästa neid ka praegune uus lipp kokkuwarijemisest. Kui „uus taktika“ wõitleb kollektiivlepingute ja wahelkohutute wastu üldse, tahates sel teel ametiühinguid kõrwaldada töölilste palgawõitlusest, siis on ju ometi selge, et ükski ettemõtja ei hakka astuma lepingu wahelkorda nendega, kes üldse on lepingute wastu ja jutlustawat neist mitte kinnipidamist. Seega oleksid aga töölilised kõige suuremas ulatuses tehtud linnupriiks ja antud täielikult ettemõtjate meelewalla alla.

Seega ei ole siis see „uus taktika“ midagi muud, kui uus hoop töölilste liikumise purustamiseks ettemõtjate heaks meelets, sest kui asutakse jutlustama organiseerimata töölilstele, et nad organiseerimatult jaawutawat paremaid tagajärgi, kui tugewate ametiühingute kaudu, ja peale selle hoiawat kokku teatawat summakesed ametiühingute liikmemajude arwel, siis õõnestatakse aluseid, millilstele rajaneb ametiühinguline töölilste liikumine, kaematakse hauda töölilste klassiwõitlusele üldse.

Nii on siis Saksa kommunistid oma partei hiljutisel kongressil jälle kord päewaselt näidanud, et nad palju ei hooli töölilsklassi olukorra parandamisest ja selleks wajakikkude eelduste loomisest, waid walmis on iga filmapilk kogu töölilste liikumist õhwraks tooma oma parteipoliitililstele, sepitjusele, millilstel pole midagi ühist töölilste liikumisega.

Rahwuswahelise Ametiühingute Liidu juhatusese koosolek.

Peeti Praagas 22. mail s. a.

Rahwuswahelise Ametiühingute Liidu juhatus pidas mai kuu lõpul Praagas oma järjekorralise koosoleku, millest osa wõtsid kõik liikmed, ja nimelt: W. Citrine, G. Jacobson, L. Souhaur, Th. Leipart, C. Mer-

tens, R. Tayerle ja peasekretär J. Sassenbach.

Wõeti wastu Rahwuswahelise Ametiühingute Liidu liikmeks

Rahwuswaheline Käitelawa-tegelaste Liit,

kuusjuures üles seati tingimus, et Liit ei tohi teha tahtistust nende näitelamategelaste organisatsioonide liikmeksastumisel, kes kuuluvad omamaa ametiühingute liitu, vaid otse jelle vastu — ta peab hoolitjema, et tehasse kuuluvad organisatsioonid astuksid omamaa ametiühingute liitu.

Luxemburgis otjustati ligemal ajal kokku kutjuda

Ametiühinguliste Liitude esitajate konverents,

millest võtakjid oja Belgia, Prantjasmaa, Saksamaa ja Luxemburgi ametiühinguliste liitude esindajad. Arutusele tuleb n. n. võõraste tööliliste küsimus, milliliseid on Luxemburgilise juurel hulgal teistelt maadelt siisse rännanud.

Abielus naiste palgatöö

küsimus anti rahvusvahelilise ametiühingulilise naiskomiteesse, kes järgmilisele R. A. L. juhatusel koosolekule omalt poolt jelle küsimuse kohta peab tegema ettepaneku nende materjalide põhjal, mis R. A. L. poolt kogutud kõigi maade kohta.

Liidu majandusprogrammi kava,

mis jelleks moodustatud asjatundjate komisjoni poolt kokku seatud, võeti vastu ja otjustati esitada nõukogule finnitamileks. Kavas on ära märgitud tähtsamad ülesanded, milliliste eest võitlema ajumilj R. A. L. peab juovitavaks oma liikmeile.

Peale jelle arutati läbi rida R. A. L. sijemil küsimusi ja määrati kindlaks saadikud ligemal ajal peetavatele ametiühingute liitude kongressile. Särgrmine juhatusel koosolek peetakse 5. ja 6. juulil Amsterdams.

Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu nõukogu koosolekult.

Wõeti vastu hulk tähtsaid otsusi ja kavasid.

Rahvusvaheline ametiühingute kongress peetakse tulewal aastal juulikuul Stokholmis.

Rahvusvahelilise Ametiühingulilise Liidu nõukogu pidas tänawu 23.—25. maini Praagas oma istungeid. Esitatud olid ametiühingulilised liidud järgmistelt maadelt: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Hollandi, Inglise, Itaalia, Jugoslaavia, Läti, Leedu, Luxemburgi, Meemeli, Poola, Prantjuse, Palästiina, Rootsi, Saksia, Schweigi, Taani, Tšehhoslowakkia ja Ungari.

Peale eeltähendatud maade liitude esitajate võtjid koosolekult oja ka rahvusvaheliliste kutsejekretariaatide esitajad 24 sekretariaadi poolt. Eesti ametiühingute esitaja võttis esimest korda oja R. A. L. nõukogu koosolekult. Saadikult oli E. Töölisühingute Refliidu sekretär R. Must.

Edasi võtjid koosolekult oja: Sotsialistliku Töölis-Internatsionaali peasekretär Fr. Adler, Sotsialistliku Noorjoo Internatsionaali poolt M. Kimmil, Sotsialistliku Spordis-Internatsionaali poolt Silaba ja India ametiühingute esitaja Shiwano.

Pärast R. A. L. esimehe W. Citrine awamiskõnet ja mõningaid terwitusi, finnitati

R. A. L. aruanded ja tegewuskava

pärast lühikesi läbirääkimisi ühel häälel. Ühes jellega maadati läbi ka

Kassaaruanne ja eelarwe,

millilistest selgus, et R. A. L. majanduslikult järjest kindlamale alusele jõuab ja seega tulewikus järjest juuremal määral luudab juhtida ja tarbeforral toetada ametiühingulist võitlust erimil, kus see peaks osutama tarnilikult. Eelarwe juures finnitati ühtlasi ka toetusjummad, mis R. A. L. juhatusel poolt olid määratud nende maade ametiühingulilistele liitudele, millilised on ainelijel eriti raskest seisukorras.

R. A. L. abisekretäri walimileks

wolitati juhatusel, kes liitude poolt ülesseatud kandidaatide hulgast juovitama isiku ametilise kutjub.

Edasi arutati fashistlikus Itaalias walitjewat

jurwejüsteemi ametiühingute kuhes.

W. Citrine ja J. Sasjenbachi jellekohased aruandeid ära kuulates, võeti üksmeelset vastu resolutsioon, milles öeldakse: „Nagu warematestki aruannetest Itaalia kohta, nii selgub ka seekordsest aruandest, et awalik wabadem ametiühingute tegewus, nagu see igal pool tsuwilijeeritud mail on endastmõistetaw praegwil ajal, fashistliku jurwe tõttu on Itaalias täiesti wõimatu. Nõukogu awaldab fashistliku

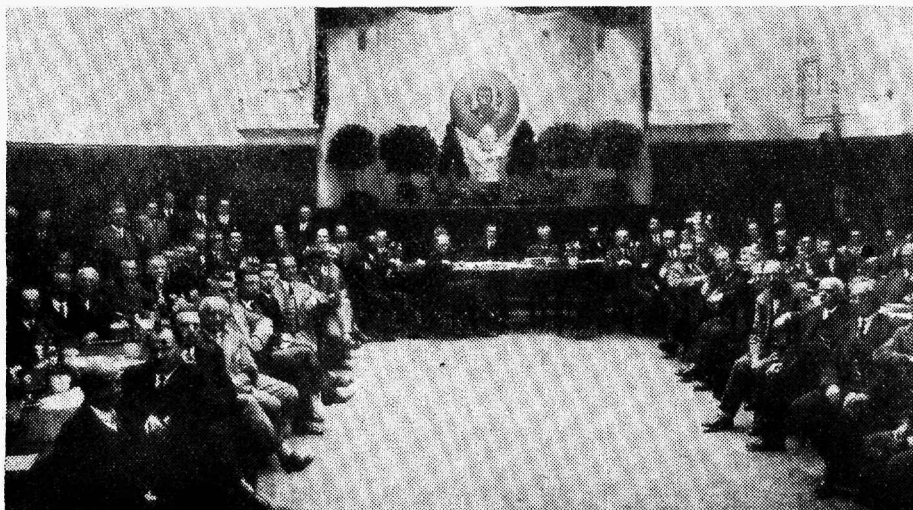
terrori ohvritele oma jügamamat lugupidamist ja jümpaatiat ning paneb ette, et 1930. aastal peetava rahvusvahelise ametiühingulise kongressi päevakorda võetakse üles: "Ametiühingulise liikumise küsimused ilma demokraatiata maades."

Üheks tähtsamaks päevakorra punktiks kujunes

rahvusvahelise töökonverentsi küsimus, mille kohta sekretariaadi poolt oli esitatud täielik aruanne. Sisesejuhatuseks kõneles C. Merten s, kes rõhutas vajadust rahvus-

läbirääkimiste lõpul otjastati asjatundjate erikomisjoni poolt väljatöötatud majandusprogrammi kava võtta ligema tuleviku ametiühingulise töö aluseks majanduslikul alal.

Ühtlasi tehti juhatusel ülesandeks, nõustada jelle kava kohta arvustusi ja ettepaneid ametiühingulistelt liitudelt ja esitada kava, kui see on ühenduses kohtadelt jaadatud parandustega asjatundjate komisjoni poolt veel ford läbi waadatud, tuleval aastal kokkuastuval rahvusvahelisele ametiühingulisele kongressile vastuvõtmiseks R. N. L. majandusprogrammina.

Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu nõukogu koosolek Praagas.

wahelistel töökonverentsidel Genfis esile tõsta fogu töölisklassi üldhuwiliised küsimused ja püüda nende ümber koondada kõiki tööliste esitajaid.

Arutluste tulipunktiks otjutus aga Th. Leiparti referaat

Ametiühingute tegevusest ja ülesannetest majandusalal.

Elawates ja põhjalikkudes läbirääkimistes käsitati muuhulgas ka tööstuse ratsionaliseerimise küsimust ja tööliste kehalise ja waimlise töö tähtsust ning osa nüüdisaegses majanduses, eriti valmistuswiiside suhtes.

Tööliste palgalise suwipuhkuse

kohta oli nõukogule esitatud põhjalik aruanne ametiühingute liitude kaudu kogutud andmete põhjal, kus praegust olukorda jelles küsimuses mitmekülgselt walgustatakse. Wärsst R. Laverle selgitawat kõnet ja lihidaid läbirääkimisi wõeti wastu resolutsioon, mis kokkuwõetult ära märgib tööliste nõudmised jelles küsimuses (Resolutsiooni toome teijal).

Järgmine rahvuswaheline ametiühingute kongress

otjastati pidada tuleval aastal 7.—11. juulini Rootsimaal, Stokholmis.

Tööliste kindlustatagu suwipuhkus!

Rahvuswahelise Ametiühingute Liidu nõukogu seisukoht.

Tööliste palgalise suwipuhkuse küsimuse kohta wõttis Rahvuswahelise Ametiühingulise Liidu nõukogu wastu omal wiimajel koosolekul pikema

resolutsiooni, milles muu hulgas rõhutatakse, et tööliste ja teenijate suwipuhkuse küsimuse ümber on wiimajel ajal arenenud elaw propaganda.

Ametiühingulise liikumise mõjul on paljudes maades tööliste ja teenijate suvipuhkus palga edasimaksimisega jaatavalt lahendatud kõigi või ainult teatud tööliisgruppide kohta kas seadusandlikul teel, kollektiivlepingute kaudu, või lihtsalt tarvitusele võetud praktika alusel.

Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu nõukogu on arvamisel, et suvipuhkuse võimaldamist töölistele ei tohita kauem jätta ettevõtjate omavolijalt ja heast tahtmisest olenemaks, vaid see peab kõigil mail tööliste vääramatu õigusega tunnustamist leidma. Moodsa valmistustehnika arenemine, mis võtab järjest kiirema tempo ja tööliisi järjest rohkem nii kehaliselt kui ka vaimuliselt välja kurnab, teeb paratamatult vajalikuks tööliste iga-aastase reeglikorraldise puhkeaja.

Sellepärast soovivad R. A. L. nõukogu kõigile temasse kuuluvaile ametiühingute liitudele selle heaks võidelda, et töölistele antaks ja kindlustataks igasugune puhkeae palga edasimaksimisega. See puhkeae peab olema liigitatud vastavalt tööloobud ajale, kehalisel jõupingutusele ja tööjõuomusele. Eriti tuleb noortöölistele kindlus-

tada nende kehalisel arenemisele tarvilik puhkeae. Ametiühingute liidud peavad kindima sellele küsimusele erilist tähelepanu ja kõigi abinõudega võitlema selle eest, et töölistele seadus- tega oleks kindlustatud ja kaitstud igasugune puhkeae palga edasimaksimisega.

Rahvusvaheliselt töövõlvolt tuleb nõuda, et ta korraldaks lähemal ajal uurimuse selle küsimuse kohta ja jaadud andmete tulemuste kohaselt valmistaks vastava rahvusvahelise kokkuleppe (konventsiiooni) kava selle kohta, kuidas seadusandlikult kindlustada eeltähendatud puhkeae.

R. A. L. omalt poolt peaks selle küsimuse kohta kogutud andmed täielikult trüki avaldama ja samuti tulevikus aegajalt koguma ja avaldama andmeid selle küsimuse arenemise kohta.

Kuna ühenduses puhkeajaga kerfib üles ka selle võstarbekohase mõõdajaatmise ja terwise- kosutuse küsimus, eriti noortööliste suhtes, peavad ametiühingud riigi ja teiste avalikkude asutuste kaasabil ajuma tarvilikkude puhkeajade asutamise ja ülespidamisele.

Tööliste puhkeae erimail.

Tööliste taajuline suvipuhkus on üldiselt seadusandlikult kindlustatud, nagu omas kõnes selle küsimuse kohta Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu nõukogu koosolekul näitas referent Dayerle, järgmistel maadel: Soomes, Lätis, Poolas, Austrias, Luxemburgis, Tšehhoslovakkias ja Wenemaal.

Selle kõrval on veel rida maid, kus suvine puhkus palga edasimaksimisega on kindlustatud osaliselt, j. o. teatavale tööliisliikidele. Väljaspool Euroopat on üldine tööliste puhkeaja seadus maksmas Brasiilias.

Puhkeaja kestus on väga mitmesugune. Soomes on alammääraks 7 päeva, Lätis on puhkus kindlaks määratud kahe nädala peale, Austrias kestab see üks kuni kaks nädalat, Luxemburgis — 4—12 päeva,

Tšehhoslovakkias — üldiselt töölistel 6—8 päeva, teenijail 10 päevast 3. nädalani, kaevandustöölistel 5—12 päeva, Brasiilias — 2 nädalat.

Päevakorral on see küsimus Saksa ja Prantsusmaal, kus on teoffil vastavad seadused. Prantsuse sellekohane seaduseelnõu näeb ette puhkeaja 8—22 päeva kestes, Saksa maal nõuavad ametiühingud 2—3-nädalast puhkeaeaga, Belgias 2—12 päevast, Hollandis — ühe nädalast, Gestis — kahe nädalast, Prantsusmaal piüüavad ametiühingud puhkeaja alammäärade suurendada kahe nädalani. Lepingute alusel on puhkeaeaga korraldatud ja antud pea kõigil mail. Üldiselt piüütakse aga selle kindlustamise poole seadusandlikul teel.

Ametiühingulisest liikumisest Poolas.

Kommunistide mõju kokku kuiwanud.

Maatöölisedki võitlevad edukalt.

Poola ametiühingute kesklitu kuuluvad 27 ametiühingute liitu ja 3 ühiseisvat ühingu, kellel kokku 282.317 liiget on.

Kõige suurem neist on raudteelaste liit 67.980 liikmega, sellele järgneb maatöölise

liit 44.602 liikmega, metallitöölised 21.392 liikmega, mäetöölise liit 20.685 liikmega, ehitustöölised 20.776 l., toidu- ja maitseainete töölise liit 17.881 l.; teistel kõigil on alla 10.000 liikme.

Keskliit kuulub Rahvusvahelise Ametiühingute Liitu, kohalised liidud on kõik vastavate kutsejekretariaatide liikmeks.

Poola ametiühinguline liikumine on enam arenenud kui teistes Baltimere maades.

Ta on juba oma lastehaigused läbi põdenud ja areneb — nagu kõik märgid näitavad — ilma juuremate sümptomite lahkelideta, rahulikult edasi. Moskva käsilastel ei näi enam mingit mõju olevat. Mõni aasta tagasi olid kongressist osavõtjate jaadikute hulgas pea pooled kommunisti pooldajad, kuna neid tänapäeval kongressil 185 hääleõigusliku jaadiku hulgas kõigest 2 oli.

Üldse on kommunistid sealhes tööliskitumises oma mõju kaotamas. Seda näitab ka parlamendi jaadikute arv. Poola seimi 444 liikme hulgas on kõigest 5 kommunisti, kuna jofjaliste on 53. Rahatöölise liidus, milles nad kõige tugevamad, on kommuniste umbes 20%, jofjaliste 30% ja juudi „Bundi“ liikmeid 50%.

Üldmõttes on poola töölised alles vähe organiseeritud. Töölise üldarvust on ametiühingute ümber koondunud waevast 10%.

Tööpalgad on elufallidusega võrreldes võimata madalad. Sihttöölise keskmine päevapalk kõigub 3—5 floti ümber päevas, oskustöölisel 7—9 fl., kuna elatistiniimum peaks olema kuni 15 floti päevas.

Tööpuudus on juur, see jurub palgad alla. On ofalt jeesama nähtus mis meilgi. Näiteks on rahatöölise liidu poolt tööandjatega kokkulepitud, et paari naisterahva kinnade tegemise eest tööline 24 floti saab.

Töölised aga, et tööd saada, katsumad üks-teije võidu odavamini teha ja lepivad 18 kuni 20 flotiga paari pealt. (1 flot umbes 42 senti).

Et vabrikutöölisega ühejuguft palka teenida, peavad kodustöötavad kinsjepad 12—14 tundi päevas tööd tegema.

Rahatöölise liidus on käsitöölised-kingsjepad enamuses. Liit on asutatud alles 1926. aastal ja on oma ümber koguda jõudnud 7000 rahatöölisi, kes omakorda ametalade järele ühinguteks jagunewad. Ühinguid on 150. Palgalisti tööpõude on rahatöölise liidul 4 ja viielkümnel ühingul igal ühel üks. Liikmemaks on 1½ fl. kuus. Njakiri ilmub 4 korda aastas.

Raudteelaste liidul on mitu maja. Kõige juurem neist on Warsjawi. Maja on ehi-

tatud 2 aastat tagasi ja läinud maksma 3 milj. fl. Selles majas on ka tööliseaater, kus iga õhtu etendusi antakse. Töölisühingute keskliidu tarmitada on selles majas 2 tuba büroo ruumidena.

Maatöölised on jõudnud ennast palju paremini maksma panna kui meil. Peale keskliidus oleva maatöölise liidu on seal veel rahmuslijed maatöölise ühingud umbes 15.000 liikmega, jeege kokku umbes 60.000 organiseeritud maatöölisi. Poolas on mõijates umbes 620.000 maatöölisi, kes nagu meie endised mõijamoonafad õige väikese rahapalga kornal forteri ja moona jaavad, ühtlasi ka lehma võivad pidada.

Kõik maatöölised on õnnetuste vastu kindlustatud, segakomisjonid töötavad eduga. Viimaste kaasabil mõitsid töölised 1928. aastal peremeestega konfliktit jattudes 1 milj. 600.000 floti.

Tööpäev ei tohi maatöölisel keskmielst üle 9 tunni 20 minuti päeva kohta tõusta. Suvel kõige pikem 11 tundi ja talvel 6 tundi.

Liit annab oma liigetele abi kolimise korrall 100 fl., jurma korrall 50—75 fl., lehma haiguse korrall 75 fl. Endises Sakja-Poola ofas on maatöölised ka haigekassa all. Austria ja Vene ofas peab kollektiivlepingu järele tööandja haiguse korrall töölisele arstiabi ja 60% tööpalgast maksma, neljandast haigusepäevast alates.

Peale selle on lepingud sõimitud Sakja ja Prantsuse maaga, et Poola maatöölisele, kes sinna hoajaks väljarändawad, vähem palka ei maksetaks, kui sealhe maa oma töölisele. Ka peab Sakja maatöölise liit ühe hästi Poola keelt mõistja ametniku pidama, kuna Poola töölised on kohustatud jeks ajaks Sakja töölisühingusse astuma.

Peale töölise on Poolas veel 3 miljoni väikekoha pidajaid, kellele maa ei võimalda äraelamist. Et neile maa juurdelõikeid anda, selleks on maavõrandamise seadus teofil, mille järele kõik maapidajad, kellel töösukraionis üle 60 ha, ja põllupidamise raionis üle 180 ha maad üleliigse maa junduslikult peavad ära müüma.

Maatöölise ajakiri „Głospka Prawda“ ilmub iga kahe nädala järele liikmetele ilma hinnata 33.000 ekf. ja müügi jaoks 10.000 ekf. Üldse on kõik ametiühingute lehed seal liikmetele hinnata.

S. Martinjon.

Poola ametiühingute juubelifongress.

Möödus 10 aastat Keskliidu asutamisest.

Poola ametiühingute kongress, mis ühtlasi ka Poola ametiühingute keskliidu 10. aastase juubelipidustusega ühte langes, peeti ära Warsšawis raudteelaste liidu majas 30. maist — 2. juunini.

Kongressijst võttis osa hääleõigusega 185 jaadikut, peale selle veel teiste tööliste organisatsioonide esitajad sõnaõigusega 19 jaadikut ja väliskülalisi: Saksa, Prantšuse, Rootsi, Hollandi, Tšehhoslowakkia, Ukraina, Läti ja Eesti tööliste liitude esitajad. Olugi et seal naistööliste hull tubaka- ja tekstiil-tööstuses juur on, oli kongressil üks ainus naisjaadik. (tubakatöölaine).

Enne kongressi algust oli väikene lahing kommunistidega. Keskliidu juhatuses oli olnud ennem 1 kommunist, kes aga sealt väljajehitud ja kongressist osavõtmise õiguse kaotanud. Nüüd piüüdis ta aga vägivald- jelt jisse tungida, oli omale hulga noori ihu- kaitseks mobiliseerinud, kes kõik kongressi hoone ukse ees uulitsal hirmusti kisa tegid. Kui kongressi korrapidajad — Poola noor- sportlased — neid takistada tahtsid, kõlas kommunistide ridadest paar revolwori pauku, mis küll aknaid purustasid aga õnneks ke- dagi inimest ei haawanud.

Pikema lärmitsemise järele junniti nad lahuma ja politsei võttis wastas maja hoomivärawas omale walwe seisaku kogu kongressi ajaks. Alles waheljuhtumise li- kwideerimise järele wõidi kongress awada.

Peale awamise ja kongressi juhatusse wa- limist olid terwitused väliskülaliste ja teiste töölisorganisatsioonide poolt, mis kõik wäga juurte kiiduawaldustega wastu wõeti.

Aruannete juures tekkisid juba waielused. Kommunistlik wõol, mis ainult kahe jaadiku läbi esitatud oli, katsus kõike maha teha, mis tööliste elu parandamiseks keskliidu poolt tehtud. Nende tuntud lõõklauseid ei leidnud aga sugugi wastukõla. Ugedad wahelühü- ded, kisa ja karjumine lämmatas nende hääle üsna ära, nii et juhatajal õige tükk tööd teha oli korda jalu hoides.

Majanduselu demokraatiseerimise

all toodi ette, et Poola majandus kriisi lä- wel seisata; tööpuudus olla juur, ehitustöös seisak, tekstiiltööstuses praegu 23.000 töölist ilma tööta, rahapuudus tundub igal sam- mul. On hädasti waja, et tööliste esitajad laaks tööstuse juhtimiseft oja wõtta.

Sotsiaalseedusandluses

olla Poola paljudest riikidest maha jäänud, ei olla veel invaliidijuse ega wanaduse was- tu kindlustust. Töö ratsionaliseerimise järe- le on töowihjafus nii palju tõusnud, et 8. tunnilise tööpäewa juures enam kõigile töö- listele tööd ei jattu, mispärast tahetakse wõitlust alata 7-tunnilise tööpäewa jisse- jadmise eest tööstuses.

Organiseerimise ja taktika

liikumises juhiti selle tähelepanu, et tööand- jad ennast mitmes tööstusharus, nagu: jõe-, naha- ja naftatööstuses tsentraliseerinud on ja töölistel nende eeskuju järele jedaajama tuleb teha ja endid ühe keskkoha ümber koon- dada.

Kooperatiivlikumist

peawad ametiühingud kõigiti toetama, ühin- gute jooksem raha tuleb ainult kooperatiiv- pankades hoida jne.

Põhikirja muutmine

puudutas keskkomitee koosseiju, kus ware- malt oli 22 liiget, nüüd juurendati see 36 peale. Keskkomiteest moodustatakse 12-liik- meline juhatus.

Peale selle tõsteti liikmemaksu. Seni maksis iga liit keskkomiteele 4 grosši kuus iga oma liikme pealt, nüüd tõsteti see 5 grosši peale kuus.

Õtustati weel, et kõik tööliste organi- satsioonid oma liikmetele lijamatu peale pa- nekfid, tööliste ülikooli heaks.

Kaks kommunistliku kongressi jaadikut (üks miititegijate, teine nahatöölaliste esi- taja), esinesid kongressil wõimatult. Nagu näha, olid nad kustilt kindlad ettekirjutused jaanud kõigile ettepanekutele otje risti wastu olla ja jeda piüüdsid mehed ka truult tähta.

Näiteks oli juudi ühing „Bund“ Inter- natsionaali laulu, mis Poola keeles ilmunud, juudi keeles trükkida lastnud, mille aga po- litsei, jelles riigiwäenulistust nähes, ära oli konfiskeerinud.

Sarnase kuulmata teo wastu esitati fon- gressil protestirejolutjioon. Sellele hääleta- sid aga kommunistide käsilased omas oru- ja- matuses wastu. Niijama protesteeris fon- gress ka kodanlise kaitjeliidu organiseerimise ja pagaritööliste wõtöö keelu mitteforralitu täitmise wastu; kommunistliku wõolu esita-

jad hääletasid ka neile ettepanekutele vastu. Rejffkomitee valimisel esitasid nad ka kandidaatide nimekirja, millesse olid ijtitud mõned neist ühinguist, kes üldse rejffliitu ei kuulugi jne.

Sarnaste ettepanekutega siinuitasid nad ainult naeru, keegi ei mõtnud neid tõsijelt. Mis müidu kongressi käigusse puutub, siis olid läbirääkimised õige elavad. Sõna mõeti õige ohtrasti ja igaliiks püüdis pikalt rääkida. Üldse näitje poolakad olewat head kõnemehed.

Wäliskülalistele püüti vastu tulla, näidati Warsšawi ilusamaid kohti ja wiidi esi-

meise kongressi päewa õhtul ooperisse. Teije päewa õhtul oli Warsšawi kõige paremas mõdrastemajas kongressi jaadikutele ja wäliskülalistele ühine pidusöök, kus palju kõnesid peeti ja wastamisi tutwust jolmiti.

Keelelõhelt oli jeal päris Raabeli segadus. Ukraina ja Tšehho-Slowakkia keeltest nähti poolakad arusaawat, nende kõnesid ei tõlgitud ümber. Läti ja Eesti esitajad rääkisid ojalta Saksa ojalta Wene keeles, kõned tõlgiti Poola keelde. Rootsi esitaja kõnet tuli aga enne tõlkida Saksa keelde ja siis alles Poola keelde, jst ei leidunud tõlki, kes oleks ojanud Rootsi ja Poola keeli. S. Martinson.

Kümme käsku ettewõtjaile.

Mitte madalad, waid kõrged palgad!

Ameerika raua- ja teras-instituudi president Charles M. Schwab on oma ametiwendadele ettewõtjate ilmasi kokku jeadnud k ü m m e k ä s k u selle kohta, mis nad peawad tegema, et ühisiirite hoida praegusel majandusliku heaoleku tasepinna kõrgusel. Probleem seisab selles, üttele ta, et kindlustada head ärilist ja majanduslikku olukorda. Doomulikult ei saa ükski anda ilma weata retsepti pikemaiks ajaks, ma tahan aga welda mõned põhitoed, milliseid me kõik wõime kasutada. Järgnewad on need kümme käsku, mis minu armates on wõtmeks kestwale heaolekule:

1. M a k s a oma töölistele wõimalikult kõrget palga. Majanduslik tulemus on ärariikwus juures ulatuses headest palganormidest.

2. Kõhtle töölist kwi ettewõtja kaasojanikke. Äri hea minek oleneb enam inimlikkudest wahelordadest, kui raha ja masinate organisatsioonist.

3. Juhhi oma ettewõtet täieliku wailikkuse walguises. Wailikust usaldusest awaliku wihtamiseni on waid üks ainus samm.

4. Mõtle selle peale, et turu nõudmise ja pakkumise reeglid on halastamatud. Ei maksa ära unustada, et ei ole misksisugust wajuadust üleoruseks walmistamiseks.

5. Mõtle loosungile: **E l a d a j a l a s t a e l a d a!** Ra kõige edukamalt töötawad ette-

wõtted ei peaks enestele lubama nii talitada, et teised nõrgemad neist liig kaugele maha jääwad. Peab majanduslik heaolek püsima olema, siis peab ta olema reeglipäraselt jaotatud.

6. Terwita uusi ideid. Kui tahame pifendada millegi asjaolu kestust, siis peame alati olema ettewalmistatud muutusteks.

7. **Ä r a r a h u l d u k u n a g i k ä t t e j a a d u s t.** Mõnujus ja mugawus ei taotle kunagi edu.

8. Juhhi oma ettewõtet wõimalikult majanduslikult. Sinnapekulatsioon, ülekapitaliseerimine ja ebamajanduslikud talitustwiisid toowad ettewõttele ja publikule sama palju kahju, kui kunstlik hindademääramine ja monopolid.

9. Mõtle ja maata ette. On kergem wäärjammu ära hoida, kui seda pärast heaks teha.

10. Ole rõõmus ja tööta põhimõtte järgi, et iga majandusettewõtte peaesmärk on — inimese heaolu.

Pele kahtlust, et töösturid neistki käskudest wälja nopiwad ja kasutama hakkawad neid, mis neile eestkätt kasulikud. Töölistes peatwad neile vastu jeadma omad kasulamad, milliste esimene käsi olgu: **O r g a n i s e e r u j a t ö ö t a o m a o r g a n i s a t s i o o n i k a j u k s, a g a m i t t e s e l l e w a s t u!**

Lattu Eesti Wabastõliste Abiandmise Ühingu korraldas oma 5. kestmu:caasta puhul puhkepäewal, 26. mail kooswiibimise liikmetele, kus ojanõtt elaw oli. Seldi terwitust ameti-

ühinguist jne, ning toonitati, et ametiühingute kõrwal on ka tööliste abiandmise ühinguist juur kahtjus tööliste wabastuse liikumises.

Sa pead sa ise olema!

Wida enam täieneb majanduslik arane-
misprotsess, milles me elame, jeda tähtsuse-
tumaks muutub temas üffik inimene. Mi-
nult rattakene on ta üldises ratasterägasti-
fus. Ja elus? Mis ta on? Ta wegetee-
rib. Ta ei saa osa suurest kultuurist. See-
mine inimene sureb wälja.

Ent ometi pead sina ja ise olema. Täius-
line, elaw, tahteküllane inimene. Üffikus
pead ja olema ja see nõuab igatüht täielikult.

Wana kultuur ülistas ja hellitas waid
üffikuid. Ta lamab tolmus üffikute juurte
ees. Ja halastamata oli ta majanduslikult
orjastatud ja waimlijelt puudustkannatava
massi wastu, kes waid oli elu mängupalliks.

Kuid rahwa majandusliku tõusuga on
kaasas käinud ka waimline, kunstipärane
tõus. Üffikrõimele, üffikute loomõnnele,
üffikute kultuuriloomate elamusrõõmule lijab

rahwas täiendujena uue kunsti juurde, mis
haarab igat üffikut.

Jah, teie juured, teie kunsti- ja waimu-
loojad, meie tahame jälgida teie kõrgeid
ideale ning ije oja wõtta teie loowast ela-
musteõnneft. Ühijelt tahame läbielada ja
luua. Oleme näitlejad ja publik ühekorraga.

Rahwas on kaswanud. On kahju ainult
wegeteerida ja loomusrõõmu elamusi jätta
ainult üffikutele

Ühiskonna kunst tahab sind, sinu orjasta-
tud isiklikku tundeelu äratada ja oja wõtta
lasta kunstiteoseft. Ei, mitte ainult üffikud
ei pea olema loojad ja kunstnikud. Ka sina,
ja iga teine. Sa pead ja ise olema, ja ei
mingijuguseid erandeid ei tohi siin olla.

See on majandusliku massiliikumise kul-
tuuri süht, milles ja seisad: waba pead ja
olema, igapäewajed mured ei tohi sind ta-
kistada, ennaft tunda.

Rahwuswaheliselt töökõnwerentsilt.

Tänapõuest rahwuswahelijest töökõnwer-
entsilt Genfis, mis arwult kaksteistkümmes,
wõtawad oja 50 riiki oma esitajatega. Kõf-
ku on hääleõiguslikke jaadikuid 161, neist
walitjuse esitajaid 88, tööliste esitajaid 36
ja töösturite poolt 37 esitajat. Peale selle
weel 232 tehnilist nõuandjat asjatundjate
hulgast. Seega wõtab kõnwerentsilt oja kõfku
393 jaadikut. Seega on tänapõune kõnwer-
ents eelmijest perekam nii osawõtjate riiki-
de kui ka jaadikute arwu poolest.

Geftist on walitjuse esitajateks J. So-
nin (delgatfiooni juht) ja M. Martna,
tööliste esitajana wõtab kõnwerentsilt oja G.
Töölisühingute Kesfliidu sekretär R. Mufj
ja töösturite esitajana suurärimees J.
Puhf. Kõnwa teistest riikidest jaadetakse
kõnwerentsile harilikult peale hääleõiguslik-
kude jaadikute ka weel teisi asjatundjaid teh-
niliste nõuandjatena, on Gefti walitjused se-
ni piirdunud minimaalse arwuga, mis mui-
dugi tunduwalt raskendab jaadikute tööd,
eriti komisjonides, millised tihti peawad is-
tungeid ühel ja samal ajal.

Kõnwerentsi päewakorral on tänapõugi,
nagu harilikult üheks tähtsamaks küsimuseks
töõbüroo direktori Albert Thomas
aruanne rahwuswahelise töõbüroo tegewu-
seft ja rahwuswahelijest jorfiaalfeadusandlu-
seft, töökõnwerentsil wastuwõetud kõnwer-

foonide kinnitamijest ja elluwimijest riiki-
de poolt jne. Aruanne moodustab suurekausta-
lise kehaka raamatu.

Aruande puhul peetawad läbi rääki-
mised, kus sõnawõtjate arw harilikult ula-
tab poolestaja kõnelejani ja sellest illegi, ar-
wustatakse ja hinnatakse nii töõbüroo tege-
wust kui ka üffikute riiki- ja jamma jorfiaal-
poliitilisel alal. Ühtlasi otsitakse siin ka uusi
wähjawaateid ja abinõusid küsimuste rah-
wuswahelijest lahendamijest, mis rahwus-
wahelijest ulatuses saanud terawateks päewa-
küsimusteks.

Edast on tänapõuse kõnwerentsi päewa-
korras teisel lugemisel, j. o. lõpulikul wasti-
wõtmijel, mil läbi waadatakse sellekohase
rahwuswahelise kõnwerentsiooni kawa ja see
wastu wõetakse, järgmijed küsimused: töõ-
õnnetuste ärarõõdmijest küsimus ja laemade
laadimistel tegurjewate tööliste kaitseküsi-
mus, milliste kohta üldijed arutlused peeti
juba käinud aastasel kõnwerentsil.

Geftimel lugemijel on päewakorras: pä-
rismaalaste sunnitöö küsimus mitmesuguste
riiki- ja afumaadel ja mitmesuguste asutuste
teenijate töõwaja küsimus.

Peale selle tuli päewakorrale hull küsi-
muse wõtta kõnwerentsi jaadikute ettepane-
krtena ja algatusel. Neist olgu nimetatud
tähtsamatena järgmijed:

Saksa riigi delegatsiooni töölise esitaja Müller'i ettepanek — võtta ühe liigema töökongressi päevakorda neljapäevaseks tööajaks küsimus, kusjuures tööaeg igal vahetuses oleks 8 tundi ja puhkeaeg selle järele 24 tundi.

Prantsuse töölise esitaja Souhaur poolt on ettepanek, et töötoimkond ei peaks lasta ennast mõjutada ettevõtjate ja mõnede riikide jaadikute püüetest tööbüroo ja kongresside tegemist ning võimupiire võimalikult kitsendada, vaid peab valvel seisma selle eest, et tööbüroo oleksid soodsad tegemismõimalused ja et ta võimupiire ning mõju katjatsaks laiendada.

Soomandi töölise jaadik Rupers esitas resolutsiooni, milles nõutakse töölepingute korraldamist selles mõttes, et nendest kinnipidamine oleks sündslik ja kindlustatud karistusmäärustega. Selles küsimuses juba varemalt asjatundjate komisjoni poolt algatatud tööd tuleb kiirendada ja nii korraldada, et see küsimus hiljemalt 1931. aastal võiks tulla töökongressi päevakorda.

Schweitsi esitaja Schürchi ettepanek käsitleb majanduselu korraldamise küsimusi ühenduses tööpuudusega. Kongress peaks selle ettepaneku järgi tööbüroo nõudma, et rahvasteliidu asjatundjate nõukoogu ajuks selgitama kulla ostujõu kõikumise ühenduses raha väärtuse kõikumise mõjuga majanduslele, eriti töölise olukorrale, nende töötulemustele, peaks selgitama töölise ja tööandjate vahelise seadusandlust töölisekaitse alal. Edasi peaks tööbüroo jätkama uuringuid tööpuuduse ja selle põhjuste välja selgitamiseks.

Belgia töölise esitaja Mertens nõuab oma ettepanekus, et lõpuks ometi klaasitöölise nädala puhkepäeva kindlustamise küsimus võetaks liigema kongressi päevakorda.

Hiina, Jaapani ja India töölise esitajate ettepanekutes käsitletakse seni vastuvõetud kongresside küsimust, nais- ja noortöölise tööaja reguleerimist, Jaapani ja India asetatist ühejagusesse seisukorda teiste riikidega 8-tunnilise tööpäeva suhtes (teatavasti on 8-tunnilise tööpäeva kongressis nende maade kohta ette nähtud pikema tööpäeva võimalused) ja ühesuurt suhtumist kohalikkusesse ja väljast sisserännanud töölisesse.

Seega on tänavuse kongressi päeva-

korras hulk rahvusvahelise ulatusega elulisi küsimusi tööliskaitse alalt.

Wormilistest küsimustest

on juba rea aastate kestes äratanud teatavat huvi ja sünnitanud isegi põnevaid filmipilke kongressi jaadikute volituste läbiwaatamine ja tunnustamine.

Juba pika aastate rea kestes, dieti sealt peale, kus Itaalias pääsis võimule fashijm Mussoliniiga eesotsas, jaadab Itaalia kongressile töölise esitajana fashistlikkude ametiühingute esitaja Rossjoni, keda ei taha tunnustada teiste maade töölise jaadikud, kes on ülesseatud harilikult vabade ametiühingute liitude poolt. Natsist aastasse tekivad selle küsimuse ümber ägedad vaieldused, kus harilikult Rossjoni ise enesekaitseks välja astub. Töölise häälte vastuseisemisel tunnustatakse aga ta mandaat ettevõtjate ja osalt valitjaste esitajate häältega. Ka tänavur sündis see nii.

Edasi oli läinud aastal ja tänavugi

seleksid Gesti töösturite esitaja volitustega.

Läinud aastal oli selleks kogumees Karl Lam (riigikogu liige), tänavur suurärimees S. Buhf. Kumbagist neist ei taha tunnustada vabrikantide ühingu, kes soovib, maksu mis maksab, läbi suruda oma sekretäri tuntud R. Maurits'at. Teda ei saa ega taha aga valitus määrata sel lihtsal põhjusel, et ta ikka veel on Harju panga asjus kohtu all. Vabrikantide ühingu jaadab aga R. Maurits ise ja veel mõne teise mehe omal kulul Genfi, kus nad siis nädalat paar pinda valmistavad töösturite ja ka valitjuse esitajate hulgas määratud jaadiku vastu ja R. Mauritsi kasuks.

See ürgitustöö sunnib muudugi Gesti delegatsiooni omalt poolt seletama avalikult põhjuseid, miks ei peeta võimalikuks jeda härrat kongressile laata. Kui läinud aastal tehti jeda võrdlemisi tagasihoidlikult, et mitte oma koduseid asjakesi, eriti musta pesu mitte siduda rahvusvahelise kella külge ja sellega meie maale ja rahvale erilist teatava kõrvamaiguga kuulsust soetada, siis oldi tänavur, kus seejama lagu jälle otsust peale algas, sunnitud juba siviliselt näitama, mis kala see vabrikantide ühingu armualune dieti on. Mõlemil korral jäid vabrikantide ühingu septsused tagajärgedeta. Näis, et tõsisematel jaadikutel piinlik oli jeda mangu toetada.

Konverentsi tööde suhtes

mahtab üldiselt jarnane kord, et päewa-
korral olewa küsimuse kohta peetakse üld-
koosolekul põhimõttelisi läbirääkimisi, kus
selguvad üldised seisukohtad ja arvamised.
Selle järele antakse küsimus mõi ettepanek
komisjoni ja tuleb pärast üldkoosolekul
arutulese komisjoni ettepanekuna. Haril-
likult mõetakse komisjoni ettepanekud
muutmataks, mõi väheste muudatustega
wastu. Sellest siis ka juur hūmi wiimastel
konverentsidel komisjonide wastu. Iga
maa ja iga rühm pūiub seal saada mõima-
likult juuremat esitust, et oma seisukohi
esile tõsta ja kui mõimalik läbi suruda.
Nii on tänawu teenijate tööaja küsimust
arutawas komisjonis terwest 72 liiget. Kuna
komisjone on mitu, siis on raskes seis-
korras need maad, kust on wähe saadikuid,
sest ei jõuta ajapuudusel igas komisjonis
ja üldkoosolekul käia. Sarnases seisukor-
ras on muuseas ka Eesti delegatsioon.

Eriti tähtsaks peetakse tänawuse konve-
rentsi päewakorras olevatest asjadest

äri- ja kontoriteenijate tööaja küsimust,

millise läbiwaatanijeks asutatud komisjoni,
nagu tähendatud 72 liiget waliti. Selle kü-
simuse arutamist jälgima on saanud paljud
wastawad kutseorganisatsioonid omad esita-
jad, mis näitab, et küsimus on põnew.

Sellegi küsimuse üle peeti kõige pealt
üldkoosolekul üldiseid läbirääkimisi. Meist jäi
mulje, et küsimuse rahuldawaks lahendamise-

seks on rohkem raskest, kui teati oodata, sest
kõik tööandjad ja ka mõned walitjaste esita-
jad on asunud eitawale seisukohale ning ei
poolda üldse selle küsimuse lahendamisele
asumist. Eriti ägedalt waidlesid wastu Ing-
lise ja Rootsi walitjaste esitajad.

Wiimajel ajal on siiski nii selle kui ka
teiste küsimuste suhtes märgata teatamat
murrangut joodkas juunas ühenduses walit-
juse wahetusega Inglismaal, sest jarnastel
rahwuswahelistel konverentsidel hinnatakse
selliseid juureulatustikke muudatusi umbes
sama tundeliselt, nagu börsidel rahapaberite
kursi noteeritakse.

Uudishimulikult pöördusid pilgud Ing-
lise delegatsiooni laudade poole, küsttelles,
kuidas jaawad nüüd esinema Ingliise walit-
juse esitajad, kes wiimaste aastate festes
on harilikult olnud asja takistajateks. Ing-
lise tööliste esitaja wana meteraani P o u l -
t o n i lauda kaunistas kimp punaseid roose
ja weidi hiljem oli sealt punane roos siirdu-
nud ka walitjuse esitaja Wolfi nõõpauku. Ja
juba järgmisel päewal tööbüroo direktori
aruande puhul peetawatel läbirääkimistel
oli ta (alaline Washingtoni 8-tunnilise töö-
päewa kohta käiwa konventsiiooni äge was-
tane) sunnitud teatama, et

Ingliise walitus kawakseb ligemal ajal kuu- nitada Washingtoni konventsiiooni.

Wolfi teadaanne mõeti wastu üldise hea-
meelega. See oli Ingliise walimiste esimene
mõjuawaldus konverentsi peale ja selle are-
nemist jamas juunas loodetakse edaspidigi.

Protest Leedu terrori wastu.

Rahwuswahelise töökonverentsi tööliste saadikud surwe wastu Leedus.

Tänawuse rahwuswahelise töökonve-
rentsi saadikute tööliste rühm arutas omal
koosolekul muude küsimuste hulgas ka
tööliste ja nende organisatsioonide taga-
kustamist Leedus

ning mõttis wastu järgmise resolutsiooni:

Kaheteistkümnendama rahwuswahelise
töökonverentsi töölistriühm Genfis, läbi
arutades Läti ja Eesti töölistdelegaatide
poolt ülesmõetud küsimuse tööliste ja nende
ametiühingute juhtivate tegelaste ning
üliõpilaste tagakustamise kohta Leedus, kes
ei taha alistuda Woldemarase diktatuurile,
otustas pärast Leedu tööliste esitaja ära-
kuulamist, kes ettetoodud asjaolud õigesti

mõttis, üksmeelselt protesteerida õigusta-
mata wangistamiste, ametiühingute hü-
roode sulgumise ja ametiühingute tegewus-
wabaduse häwitamise wastu, mis on aset
leidnud kõigi ametiühingute suhtes ja päe-
wast päewa edasi festab.

Tööliste rühm nõuab kõige energilise-
malt, et jarnane olukord otsekohe lõpetat-
taks ja et kõigi leedulaste elu ja wabadus
oleks kindlustatud, kui see maa (Leedu)
tahab kuuluda tsiwiliseeritud maade hulka.

Tööliste rühm tunnustab enese soli-
daarselks kõigi tagakustatutega Leedus ja
saab protesteerima awalikult kuni filma-
pilguni, milleni festab Leedus õiglusetuse
ja brutaalne mõim.

Teateid sise- ja välismailt.

Ametiühingulise ühtluse poole.

Rootsis mõlemad liidud ühinemas.

Rootsis on juba mõnda aega käimas läbirääkimised vabade ametiühingute liidu ja jündifalistsliku liidu vahel ühinemise üle. On juba ühinemise tegeliku läbirääkimise kohtagi kokkuleppele jõutud. Siindifalistslik organisatsioon, millel on umbes 30.000 liiget, sulaks käesoleva aasta lõpul ühte teise liiduga. Kohyadel, kus mõlemal liidul on ad organisatsioonid on, liidetakse need samuti ühte. Üigemad üffikasjad on veel lahtised.

See kokkulepe wajab muidugi meel mõlema liidu otjustrawa ajuruse kinnitamist. Wole kahtlust, et wabade ametiühingute liidu poolt see kinnitatakse. Kas aga asi samuti libedasti läheb jündifalistside juures, on weel kahtlane, sest juba nüüd kostuwad sealt leerrist üffifikud häähed ühinemise wastu. Siisti näib kaaluwam element olewat ühinemise poolt.

Ehitustöölise rahwuswaheline toetus tööpuuduse korral.

Eshehhoslowakkia ehitustöölise liidu algatusel kokkukutsutud rahwuswahelise ehitustöölise sekretariaadi konwentsijil Zürichis läinud aasta lõpul otjustasid Schweitzi, Saksja, Austria ja Eshehhoslowakkia ehitustöölise liidud wastamisi üksteise liikmeid tööpuuduse korral toetada, üffistik kus nimetatud maades tööline tööpuudust kannatab.

Toetust jaab tööline selle järele, kui kaua aega tema kokku nende maade ühingutes olles liikmemaksu korralikult on tasunud. See leping astus jõusse käesolewa aasta algusest ja maksab kuni 30. juunini 1930. aastal, mille järele see automaatselt ühe aasta peale pikendatakse, kui mitte 3 kuud ette kellegi poolt ei ole lepingu lõpetamist nõutud.

S. M.

Prantsuse ametiühingute liidu

Liikmete arv tõusis läinud aastal 605.250 liikme pealt 638.326 peale. Seega on uusi liikmeid aasta jooksul juurde tulnud 33.076.

Ametiühingud koonduwad Inglismaal

wastawate kutsesekretariaatide ümber. Alles hiljuti otjustasid wäiketauplejate teenijate ja omawalitjasteenijate ühingud liituda wastawate rahwuswaheliste kutsesekretariaatidega.

On oodata nendegi teiste ametiühingute ühinemist, kes miskipäraft jeni on eemal seisnud.

Läti ametiühingute Keskbürool,

milline kuulub R. A. L. liikmeks, oli käesolewa aasta algul 21.888 liiget, kuna neid aasta waremalt oli 18.732, juurdeastuwa aasta jooksul jeega 3.156 liiget wõi 16,9%. Liikmete hulgas on naistööliji 5.287, wõi 24,1%.

Lartu Puutöölise ühingu

poolt korraldatud koosolek 2. juunil õnnestus wõrdlemisi hästi. Urwestades huwije ajaga wõis koosolejate arwuga kiiresti rahul olla. Rõneles jms B. Eilmann ametiühingulijest liikumijest. Rõnet kuulati tähelepauuga. Rõnele järgnesid asjalikud läbirääkimised, kus palju wäärnähteid esile toodi ning leiti, et nende korwalamiseks on mõjuwaim arstirohi tugew ametiühing. Wastawalt sellele astus ühingusse hulk uusi liikmeid. Lartu puutöölise ühingu asjaajamise tunnid on teijipäewiti kella 7—9 õhtul ametiühingute kodus, Tähe tän. 13, III korral, tuba 4.

Lartu Töölise Laenu-õhin ühingu

on esimene jellefarnane Gestis. Läinatu on ühingul juba teine tegewusaasta. Teisel aastal on tegewus tublisti laienenud ja paari esimehe ktinga möödmunud aasta tehingud warju jätnud. Liikmete arv tõusjeb jõudjasti, kuigi liikmeks astujalt nõutakse kuulurust töölisühingusse. Ka mitmed töölisühingud on liikmeks astunud.

Esialgu on asjaajamise tunnid ainult 2 korda nädalas: puhkepäewiti kella 11—13 ja teijipäewiti kella 20—22. Kui tegewus jentje hooga areneb, tuleb waagi mõtelda rohkem awalikkuse ette astumisele. Käesolewal ajal asub ühing ametiühingute kodus Tähe t. 13.

Lartu Töölisühingute Keskliidu lugemiskand asub nüüd 3. korral, tuba 7 ja on awatud kuni kella 11 õhtul. Lugemiseks on kõik päewalehed ja tuumafarwad ning tarwilikumad ajakirjad.

Juriidilist abi

leiawad ametiühinglased E. T. Keskliidu juures asutatud juriidilisest büroost. Ametiühingu liikmetele nõuandmine maksuta. Tallinn, W. Pärnu mnt. 31.

Wastutaw toimetaja J. Piiskar.

Wäljaandja E. Töölisühingute Keskk. Kirjastuse o.-ü. „Täht“ trükk, Tallinnas, W. Pärnu mnt. 31.